

Netwerk VN - Vrouwenverdrag

Aan de vaste commissie voor OC&W
Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Betreft: Kabinetsreactie Concluding Observations CEDAW
Kamerstukken II 2009/2010 30420 nr. 154

Utrecht, 6 september 2010

Geachte dames en heren,

Op 5 juli 2010 heeft staatssecretaris van Bijsterveldt u de kabinetsreactie op de Concluding Observations VN-Vrouwenverdrag toegestuurd. Het Netwerk VN-Vrouwenverdrag, een samenwerkingsverband van verschillende NGO's en individuele experts, wil u met deze brief een aantal overwegingen over de kabinetsreactie en over de Concluding Observations meegeven.

Vertaling in het Nederlands

Conform de toezegging van voormalig minister Plasterk is de vertaling van de bevindingen van het Committee on the Elimination of Discrimination Against Women (CEDAW), het sluitstuk van de vijfde rapportagecyclus, bij de kabinetsreactie gevoegd. Het Netwerk VN-Vrouwenverdrag is positief over deze primeur en hoopt dat het kabinet bij de volgende rapportagecyclus over de uitvoering van het VN-Vrouwenverdrag zal zorgen voor Nederlandse versies van de relevante stukken. Daarmee zou de regering gehoor geven aan de aanbeveling van het Comité om meer bekendheid te geven aan het VN-Vrouwenverdrag en aan de aanbevelingen van CEDAW (para 8, 16 en 17). Met de vertaling kunt u in ieder geval zelf nagaan of de kabinetsreactie correct CEDAW's aanbevelingen samenvat. In de vorige cyclus heeft het Netwerk aanvullende vertaling geleverd.

Over het vervolg (de tussenrapportage en zesde periodieke rapportage) wordt de Kamer in de brief echter slechts een afschrift toegezegd, terwijl de Kamer zelf al eerder had aangedrongen op het beschikbaar stellen van Nederlandstalige informatie ter zake. Het moet voor het kabinet vrij gemakkelijk zijn gehoor te geven aan dit verzoek, aangezien de teksten op de vakdepartementen in het Nederlands worden geschreven, waarna vertaling in het Engels volgt. Het Netwerk dringt er bij u op aan om van de huidige of toekomstig bewindspersoon de toezegging te krijgen dat alle relevante rapportages van en naar het CEDAW-Comité ook in het Nederlands aan u, en daarmee ook aan de samenleving, ter beschikking worden gesteld.

Zelf heeft het Netwerk de conclusies van het VN-Comité in april samengevat en in een context geplaatst in de publicatie *Vrouwenrechten in Nederland anno 2010 – enige vooruitgang nog veel te doen. De conclusies van het VN-Comité*. De beknopte en formele, juridische formuleringen van de Concluding Observations zijn immers voor breder publiek niet goed toegankelijk. We sluiten een exemplaar als bijlage bij.

Zowel oude als nieuwe kabinet gehouden aan uitvoering aanbevelingen CEDAW

Het is op zich zelf begrijpelijk dat het kabinet vanwege de demissionaire status geen voorstellen voor nieuw beleid presenteert. Aan de andere kant is Nederland als verdragspartij gehouden het VN-Vrouwenverdrag te implementeren en de aanbevelingen van CEDAW uit te voeren, onafhankelijk van de status of politieke samenstelling van het kabinet. De kabinetsreactie stelt expliciet nadere besluitvorming van het nieuwe kabinet in het vooruitzicht over het naamrecht, het optreden tegen discriminatie van vrouwen door de SGP, de afstemming in het Koninkrijk, het versterken van coördinatie van emancipatiebeleid en gender mainstreaming en het uitvoeren van emancipatie effectrapportages, het sneller doen toenemen van het aantal vrouwelijke hoogleraren, de aanbevelingen van de Task Force Deeltijd Plus en het uitvoering geven aan de aanbevelingen over immigratiebeleid en daaraan gerelateerde zaken en zwarte en migranten vrouwen (para 42 en 43).

Wie echter de Concluding Observations zelf leest ziet dat CEDAW over veel meer onderwerpen concrete aanbevelingen doet of om beleidsintensivering vraagt. Dit kan het kabinet naar de mening van het Netwerk niet zomaar negeren. We geven hieronder enige voorbeelden en zullen in een bijlage puntsgewijs commentaar geven op alle onderdelen van de kabinetsreactie.

Eveneens door CEDAW op de agenda van regering geplaatst

Gelijke rechten voor huishoudelijk personeel

CEDAW roept Nederland op een eind te maken aan de situatie dat vrouwelijke huishoudelijke krachten, inclusief thuiszorgsters, slechts beperkte sociale rechten hebben. Het kabinet moet maatregelen treffen om te waarborgen dat ze volledig aanspraken kunnen maken op sociale zekerheid en andere voorzieningen voor werknemers. Er moet een einde komen aan deze indirecte discriminatie van vrouwen.

Het Netwerk dringt er dan ook bij u en uw collega's van de vaste commissie SZW op aan dit onderwerp te agenderen in een Algemeen Overleg met de minister van SZW.

Risico-analyse prostitutie regulering

CEDAW heeft ook een zeer kritische reactie op wetsvoorstel Regulering Prostitutie. Met deze wetgeving wil het kabinet prostitutie vergaand reguleren - doel is met name om vrouwenhandel tegen te gaan. Een van de middelen die zijn voorgesteld om dit te bereiken is de registratie van prostituees en de criminalisering van ongeregistreerde prostituees en hun klanten. CEDAW beveelt aan om onderzoek te doen naar de risico's van de invoering van registratieplicht, bijvoorbeeld voor de veiligheid en de bescherming van de privacy van sekswerkers, alvorens te besluiten tot het nieuwe beleid. In de passages over prostitutie herhaalt de kabinetsreactie slechts hetgeen eerder aan CEDAW is uitgelegd, zonder het Comité te overtuigen. Ook in de Nota naar aanleiding van het verslag, verschenen ruim na de publicatie van de Concluding Observations, blijven de aanbevelingen van CEDAW ten onrechte geheel onbesproken. Het Netwerk vraagt u dan ook te bewerkstelligen dat het kabinet uitvoering geeft aan CEDAW's aanbevelingen en nader onderzoek laat doen naar de proportionaliteit tussen doel en middel, gelet op de verwachte geringe effectiviteit, de kosten en de aantasting van privacy.

Vrouwenhandel

In de kabinetsreactie wordt de urgentie van CEDAW's aanbevelingen niet onderkend. *Het Comité dringt er bij Nederland voorts op aan zijn verplichtingen na te komen door alle slachtoffers van mensenhandel te beschermen, ongeacht of zij bereid of in staat zijn medewerking te verlenen aan gerechtelijke procedures.* (onderstr.Nw). Deze aanbeveling werd mede ingegeven door het teleurstellend lage aantal verblijfsvergunningen voor slachtoffers van mensenhandel, waar Nederland in Genève desgevraagd melding van maakte (zie CEDAW/C/SR.916 para 60). Niet voor niets moet Nederland al in 2012 rapporteren wat het met CEDAW's aanbevelingen gedaan heeft.

Hoog tijd dus om ruimhartiger beleid te maken, waarin meer vrouwelijke slachtoffers van mensenhandel daadwerkelijk opgevangen worden. Het Netwerk vraagt u om deze

verdragsverplichtingen op korte termijn te bespreken met de verantwoordelijke bewindspersonen.

Geweld tegen vrouwen is vrouwendiscriminatie

In de kabinetsreactie op dit punt geeft het kabinet toe dat de omschrijving van het begrip huiselijk geweld inderdaad genderneutraal is, maar dat de Nederlandse aanpak wel genderspecifiek is. Echter, een genderspecifieke analyse is noodzakelijk om tot een juiste genderspecifieke aanpak te kunnen komen bij het voorkomen en het bestrijden van huiselijk geweld. Zo'n analyse is nodig om te bepalen welke verschillende maatregelen er nodig zijn op samenlevingsniveau en op individueel niveau ten aanzien van mannen en vrouwen. Zonder genderspecifieke analyse blijft verborgen dat geweld tegen vrouwen discriminatie van vrouwen is. In de kabinetsreactie wordt hier niet op ingegaan, terwijl het CEDAW juist hierop doelt.

Mede gezien het feit dat Nederland al in 2012 moet rapporteren dringt het Netwerk er bij u op aan geweld tegen vrouwen te agenderen in een volgend Algemeen Overleg met de minister.

Voortzetting internationaal vrouwenrechtenbeleid aanbevolen

Ook de positieve punten die CEDAW benoemt zullen beleidsconsequenties moeten hebben: niet afschaffen maar voortzetten. Het Comité is positief over de activiteiten van Nederland op het terrein van ontwikkelingssamenwerking en mensenrechten, waarin gendergelijkheid en emancipatie zijn geïntegreerd en vrouwenrechtenorganisaties worden gefinancierd. Het spreekt ook de hoop uit dat Nederland deze voortrekkersrol zal voortzetten (para 4). Dit zal betrokken moeten worden bij de keuzes voor het toekomstig internationaal beleid, hetgeen de meeste scenario's uit de ambtelijke bezuinigingsexercitie achterwege lieten. Het Netwerk verwacht dat u deze aanbeveling van CEDAW doorgeleidt naar uw collega woordvoerders buitenlandse zaken.

Nieuwe bewindspersoon in gesprek met CEDAW-leden?

Het Netwerk heeft uit andere EU-landen vernomen dat er goede ervaring is opgedaan door de rapporteur en één of twee andere leden van CEDAW uit te nodigen om de Concluding Observations toe te lichten in een bijeenkomst met politici, vakdepartementen en NGO's. Zou dat geen uitgelezen gelegenheid zijn voor de nieuwe bewindspersoon om zich intensief in de verplichtingen die voortvloeien uit het Vrouwenverdrag te verdiepen?

Agendering in parlement

Naar aanleiding van de uitnodiging van CEDAW om het parlement bij de implementatie van zijn aanbevelingen en de volgende rapportagecyclus te betrekken nodigt het kabinet de Kamer uit om van gedachten te wisselen. Het Netwerk hoopt dat zo'n nadere gedachtewisseling zowel in de Tweede als in de Eerste Kamer op korte termijn zal plaats vinden. Het is daarbij goed denkbaar dat niet alleen de bewindspersoon belast met emancipatiebeleid vanuit het kabinet bij deze gesprekken wordt betrokken. De staatssecretaris stelt immers terecht dat een aanzienlijk deel van de aanbevelingen van CEDAW ligt op het terrein van de ministers van Justitie, van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Het Netwerk VN-Vrouwenverdrag verwacht dat u in uw aanstaande procedure-vergadering zult besluiten tot een Algemeen Overleg met bewindspersonen uit de uitvoering van de aanbevelingen van CEDAW.

Met vriendelijke groet

Namens het Netwerk VN-Vrouwenverdrag
Leontine Bijleveld, Rita Naloo en Ines Orobio de Castro

E: schaduwrapportage@gmail.com